

W hołdzie Nieznanemu Obrońcy Ojczyzny

„Rodacy! Zbliża się chwila, w której Polska cała odda cześć Nieznanemu Żołnierzowi. Ekshumowane na jednym z pobojoisk lwowskich i przewiezione do Warszawy, zostaną tam pogrzebane śmiertelne szczątki bezimiennego bojownika o niepodległość i potęgę Ojczyzny. Cała Rzeczpospolita łączy się w tych dniach uroczystych w hołdzie dla Niego. Cała Rzeczpospolita widzi w nim symbol zbrojnych, zwycięstwem uwiecznionych wysiłków Narodu, który do wolności szedł przez krew i ofiarę.”

Te słowa zapisane zostały w Odezwie Obywatelskiego Komitetu dla uczczenia Nieznanego Żołnierza i skierowane do narodu polskiego w październiku 1925 roku. Choć idea budowy Grobu powstała już w 1923 roku, dopiero dwa lata później stanął on na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego, ówczesnym Placu Saskim. 2 listopada 1925 r. o godz. 13.00 przykryto, trumnę ze zwłokami nieznanego żołnierza w maciejówce, płytą z napisem „Tu leży Żołnierz Polski poległy za Ojczyznę”. W całym kraju ogłoszono minutę ciszy, wystrzelono 21 salw armatnich a wartę honorową zaciągnęli żołnierze 36 Pułku Legii Akademickiej. W roku 2020 obchodzimy 95 rocznicę utworzenia Grobu Nieznanego Żołnierza.

Od czasu utworzenia GNŻ stał się panteonem narodowej pamięci, miejscem składania kwiatów podczas uroczystości państwowych i wojskowych oraz oficjalnych wizyt zagranicznych delegacji wysokiego szczebla. W grudniu 1944 roku, w odwecie za Powstanie Warszawskie, okupant wysadził w powietrze Pałac Saski. Los zrzucił, że z monumentalnej kolumny ocalały tylko arkady kryjące Grób, który po wojnie odrestaurowano według projektu Zygmunta Stępińskiego. Obecnie na kolumnadach okalających Grób Nieznanego Żołnierza znajdują się 22 tablice. Na kratkach znajdują się wizerunki trzech najwyższych odznaczeń wojskowych: w środkowej części Krzyż Virtuti Militari, po bokach Krzyż Grunwaldu oraz Krzyż Walecznych.

Od 1 stycznia 2001 roku, od kiedy został sformowany Batalion Reprezentacyjny WP obecnie Pułk, jego żołnierzom powierzono m.in. zaszczytną funkcję kontynuowania tradycji dwudziestoczterogodzinnej warty

przy Grobie.

Wieniec z okazji 95 rocznicy utworzenia Grobu złożył gen. dyw. Robert Głąb. Dowódca Garnizonu Warszawa oddał cześć i honor, Nieznanemu Żołnierzowi spoczywającemu pod arkadami Pałacu Saskiego, przy udziale asysty honorowej Pułku Reprezentacyjnego Wojska Polskiego. Ceremonia miała bardzo ograniczony charakter ze względu na stan epidemiczny obowiązujący w naszym kraju.

12 stycznia 2018 r. Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie uzyskał pełnię ochrony prawnej jako grób wojenny. Monument wpisany został przez wojewodę mazowieckiego do ewidencji grobów i cmentarzy wojennych województwa mazowieckiego, na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dzięki temu GNŻ uzyskał najwyższą – przewidzianą dla miejsc spoczynku osób poległych w toku działań wojennych – rangę grobu wojennego i ochronę prawną.

Grób Nieznanego Żołnierza to miejsce wyjątkowe. Niewielu z nas o tym wie, a może niewielu pamięta, że Grób odwiedzić może każdy i każdy może oddać cześć bezimiennemu bohaterowi. Podobnie istnieje możliwość złożenia na płycie Grobu kwiatów. Wówczas żołnierze pełniący wartę mają obowiązek wyjść przed GNŻ aby nam umożliwić do niego wejście. W okresie międzywojennym, a także po II wojnie światowej kwiaty składali dosłownie wszyscy, przykładów takich można podawać bez liku: Dzieci Polskie z zagranicy, Dzieci Polonii Amerykańskich, Dzieci z Ośrodków Polonijnych przebywające na koloniach w Ojczyźnie, Międzynarodowy i Krajowy Zjazd Turystów Motorowych, Partyzancka Młodzież Kuby, Polonia Amerykańska, Polonia Australii, Polonia Francuska, Uczestnicy XII Międzynarodowej Akcji Letniej ZHP, Zrzeszenie Studentów Polskich, Warszawiacy w rocznicę powstania Grobu Nieznanego Żołnierza czy nowożeńcy zaraz po ślubowaniu w Kościele. To tylko kilkanaście przykładów zapisanych w Księgach Grobu, do których wpisów dokonuje się od 9 maja 1946 roku.

